

Kommunstyrelsen
Yttrande

Datum:
2020-05-06

Diarienummer:
KSN-2020-00348

Handläggare:
Camilla Rivera

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se
m.naturmiljoenheten@regeringskansliet.se
Ert dnr: M2019/002246/Nm

Yttrande över remiss av En utvecklad vattenförvaltning SOU 2019:66

Uppsala kommun ställer sig bakom de förslag som presenteras i betänkandet.

Utredningen i rubricerad remiss gör bedömningen att det är viktigt att skapa goda förutsättningar för genomförandet av åtgärder. Uppsala kommun vill särskilt lyfta fyra möjligheter till förbättring för vattenförvaltningen; finansiering, lagstöd, tydlig ansvarsfördelning och samlad kunskap.

Uppsala kommun har genom omfattande utredningar skaffat en god uppfattning om åtgärdsbehovet för vattenförekomster. Kommunen har stora möjligheter både att genomföra åtgärder och att uppmuntra till genomförande av åtgärder i det lokala arbetet. Uppsala kommun delar därför bedömningen att kommunerna behöver ytterligare finansiellt stöd från staten för att öka takten i åtgärdsarbetet.

Inom nuvarande system för finansiering sker många utlysningar med kort ansökningstid. Behovet av att agera snabbt för att ta del av dessa utlysningar försvårar kommunens systematiska åtgärdsarbete, särskilt när projekten delvis behöver egenfinansieras. Uppsala kommun ser därför behov av en större förutsägbarhet, till exempel genom att de finansiella stöden till kommunerna är återkommande med fasta ansökningsdatum.

Uppsala kommun ser behov av ökad extern finansiering för recipientövervakning. Övervakningen behövs som underlag för statusklassning och för uppföljning av genomförda åtgärder.

Fler stöd bör kunna sökas av ideella organisationer. Det har genomförts stora förbättringar, men till exempel kan den lokala naturvårdssatsningen enbart sökas av kommuner. Ideella organisationer, vattenråd, vattenförbund och vattenvårdsförbund, är viktiga aktörer för att få en ökad åtgärdstakt då de ofta har en nära kontakt med enskilda markägare och verksamhetsutövare.

Uppsala kommun ser behov av att lagstiftning under andra myndigheter, exempelvis Boverket med plan- och bygglagen, samordnas med ambitioner i vattenförvaltningen för att stödja åtgärdsarbetet.

Då åtgärder i vattenförvaltningen genomförs inom ett område som berör ett markavvattningsföretag, dikningsföretag eller liknande, medför det en omfattande process med att söka ny vattendom. Det kan till exempel vara att anlägga en fosfordamm inom befintligt företag. Det skulle underlätta genomförandet, om det fanns möjlighet till rättsliga undantag i de fall åtgärden inte påverkar funktioner inom företaget.

Uppsala kommun har genomfört ett omfattande arbete med att ta fram riskanalys och riktlinjer för markanvändning inom Uppsala- och Vattholmaåsarnas tillrinningsområde ur grundvattensynpunkt. Kommunens erfarenhet från arbetet överensstämmer med utredningens beskrivning av att ansvarsfördelningen för grundvattenfrågor är svåröverblickbar eftersom ansvaret är delat på flera centrala myndigheter, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) och Naturvårdsverket. I arbetet kunde kommunen till exempel inte få något tydligt svar på frågan om var miljökvalitetsnormer i en grundvattenförekomst ska uppfyllas och hur variation över tid ska bedömas. Uppsala kommun ser det som positivt att ansvaret för grundvattenfrågor inte flyttas från SGU utan istället föreslås stärkas.

En god vattenförvaltning förutsätter tillgång till samlad kunskap. Uppsala kommun gjorde år 2018, i samarbete med andra aktörer, en hemställan till regeringen om att stödja inrättandet av ett nationellt kompetenscentrum i Uppsala för kemiska hälsorisker i dricksvatten. Sveriges lantbruksuniversitet och Uppsala universitet skulle vara bärande parter med Livsmedelsverket, SGU och vattenproducenter i närområdet (Uppsala Vatten och Norrvatten) som samarbetsparter. Uppsala kommun ser detta nationella kompetenscentrum som ett mycket värdefullt stöd till befintlig vattenförvaltning och hoppas att det kommer uppmärksammas och prioriteras för finansiellt stöd.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare